

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Epitome I. Alvarez De Paz In omnes libros De Vita Spirituali Eiusque Perfectione

Álvarez de Paz, Jacobo

Antverpiæ, 1620

De substantia fine & officio vitæ contemplatiuæ. caput. 20.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-49057](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-49057)

mo odio detestentur, amarissimoque imbre lacrymarum diluant. Passiones & affectus immoderatos mortificent, nimiam familiaritatem, & ineptas amicitias, animæ pestes fugiant: vitia extirpent, virtutes acquirant: seipos contemnant, conculcent & proterât, ab vniuersis contemni, & pro nihilo haberi appetant, ament nesciri, discant mori, lugeant præterita, spernant præsentia, meditentur futura. Hæc sit eorum cura, hoc studium, vt seipos, tum officijs externis, tum actibus internis ornantes, tandem ad finem tirocinij, viri perfecti & spirituales euadant.

C A P. XX.

De substantia, sine, & officio vite contemplatiua.

Avita actiua ad vitam contemplatiuam transitum faciamus. Animus enim tanto conatu ab amore creaturarum auulsus, & tot laboribus sanctarum actionum purgatus, quid aliud cupit nisi Deum suum, oculo supernaturalis luminis intueri, & mysteria cælestia contemplari? hoc autem præstat vitæ spiritualis ea pars, quæ vocatur contemplatiua, cuius munus est mentem rebus terrenis & curis sæculi huius exemptam, choris Angelorum inferre, & vsque in Domini

H5 solium

folium penetrare. Istius vitę contemplatiue duos fuisse, atque ex parte esse modos, sicut rationes nemo est qui ambigat. Altera est illorum, qui eremi secreta petentes, in antris atque speluncis delitescentes, assidua meditationi & contemplationi vacabant. Quales fuerunt Pauli, Antonij, Hilariones, Pachomij Macarij, Arsenij, Simeones, & alij quàm plurimi, qui spiritu sancto interius mouente, hoc institutū, ac vitę genus aggressi sunt. A quo nec fragilis mulierum sexus abhorruit, cum legamus Mariam Ægyptiacam, Pelagiā, Theoctestem, & alias non paucas fœminas in eremi abdita secessisse, & solas sine comite, cateruas dæmonum expugnasse. Altera, illorum, qui in cœnobijs, sub cura prælati, consortioque multorum, in cellulis suis commorantes, & ab omnibus externis occupationibus sequestrati, oratione & contemplatione pascuntur. Cuiusmodi fuerunt Basilij, Benedicti, Brunones, Bernardi, Hieronymi, Augustini, & vniuersi, qui istorum genus vitę sequentes, vitam quietam, ac omnibus mundi curis exsolutam, aut coluerunt, aut colunt. Illam priorem viuendi rationem, anachoreticam, hanc verò posteriorem cœnobiticam, vocauit antiquitas, eis ab ipso instituto appellationem tribuens. Nam Anachoreta, illū qui ab alijs secedit, cœnobita verò eum qui in monasterio viuunt, designat.

Vita

Vita contemplatiua, quæ in solitudine sine Prælo, sine socio, sine teste transigitur, paucissimorum est, & magnis periculis atque incommodis non caret. Si enim aliquibus congruit, illi profectò sunt, qui diu in cœnobijs versati, & in omni genere mortificationis exercitati, ac vniuersis instructi virtutibus, inspirante Deo, & Prælo annuente ad eremum confugiunt, vt in carne mortali Angelorum vitam imitentur. Cassianus certè ab his, qui vitam anachoreticam aggressuri sunt, & virtutum perfectionem & iugem prius in cœnobijs habitationem requirit. Secundum (inquit) genus monachorum est anachoretarum, qui prius in cœnobijs instituti, iamque in actuali conuersatione perfecti solitudinis elegere secreta. Quod confirmat & nostri Saluatoris exemplum. Nam priusquam in desertum secederet, baptizari voluit, & spiritus sancti in se manentis, signum visibile ostendere, & sic omnem implere iustitiam. Ex quo discimus eos, qui vitam eremiticam, & penitus solitariam assumunt prius in se, dum sunt in cœnobijs, spiritus sancti habitationem per mundiciam carnis, & Spiritus, & omnis iustitiæ, ac virtutis perfectionem, si proficere volunt, quæsituros. Solitarius (vt optimè notauit beatus Thomas) debet esse sibi per se sufficiens. Hic autem est cui nihil deest, qui scilicet, aut Dei solo munere, vt Ioannes Baptistæ,

Cassian.
coll. 12.
cap. 4.

d. Tho.
2. q. 188
ar. 8.

tista, repletus Spiritu sancto ex utero matris
 suæ; aut exercitatione virtutum, ut alij Sancti,
 ad perfectionem aut consummatam virtutē
 peruenit. Quibus ergo multa defunt spiri-
 tualia dona; & qui nondum, aut Dei solis
 donis, aut aliorum societate, & exemplis, ad
 fastigium sanctitatis adscenderūt, minus pru-
 denter eam viuendi rationem, scilicet solita-
 riam, arripient, quæ tantum viros admittit,
 tum sibi sufficientes, tum in omni virtute
 perfectos. Hieronymus enim his solis, qui in
 monasterijs diu probati sunt, huius solitarie
 vitæ professionem permittit. In hunc mo-
 dum scribit: Quid igitur? solitariam vitam re-
 prehendimus? minimè, quippe, quam saepe
 laudauimus, sed de ludo monasteriorū huius-
 modi volumus egredi milites, quos eremi
 dura rudimēta non terreāt; qui specimē con-
 uersationis suæ multò tēpore dederint: qui
 omnium fuerint minimi, ut primi omnium
 fierent &c. Vita contemplatiua, quæ in co-
 nobijs retinetur, ab omnibus externis actio-
 nibus elongantur: Deo quæ intellectu & af-
 fectu, prout possibile est, in hac vita conti-
 nenter inhærent. Huc tendit omnis istorum
 vocatio: hanc ob causam à sollicitudine oc-
 cupationum feriantur, ut negotiosum otium,
 diuinam naturam, & ea quæ ad hoc du-
 cunt contemplandi, suscipiant. Ideo consor-
 tium hominū fugiant, & secū, non tantum in

*Hier. e-
 pist. 4. ad
 Rustic. e*

4.

con-

conclauis cordis, sed etiã in cella solitaria cõ- ^{Pf. 78.}
 morantur, vt dicant: *nobis autẽ adherere Deo bonũ*
est. Ingens bonum est cellæ secreta tenere,
 sponsum alloqui, rerum cælestium contem-
 plationi vacare, & in hoc interiori silentio à
 bonis & perfectis approbato, quicquid ve-
 cordes oblatrent, vita cœnobiorum contem-
 platiua consistit. Hanc impensẽ rogo, Prælati
 tueantur, senes laudent, & tam hi, quàm illi
 charissimas Dei sponfas, animas nempe con-
 templatrices à morsibus imperfectorum de-
 fendant. Non miremur (ait Bernardus) si
 quempiam laborantem, & bene operantem, ^{Bern. 1}
 aduersum fratrem vacantem murmurare vi- ^{ser. 6. de}
 deamus, quia hoc in Euãgelio legimus Mar- ^{assumpt.}
 tham fecisse aduersus Mariam. Quod autem
 Maria quandoque murmurauerit aduersus
 Martham, eo quod eius actionibus implicari
 vellet, nusquam omnino reperitur. Ne ergo
 labori fratrum inuideas, neq; alicuius obrecta-
 tiones molestè feras, sed voluntate Prælatorum
 fulcita, & diuinis consolationibus animata,
 inter inania verba tepidorum, quiescesecura.

Huius vitæ contemplatiuæ magna est di-
 gnitas, ingens utilitas, mira suauitas. Magna
 certè dignitas cuius possessio laborantibus in
 actiua vita, tanquam præmium ac merces
 promittitur. Quare Isaias, collaudato eo, qui
 studiosis vacat actionibus, ita concludit: *Iste*
in excelsis habitabit, munimenta saxorum sublimi-

Isa. 33.

tas eius, panis ei datus est, aqua eius fideles sunt.
Regem in decore suo videbunt oculi eius, cernent terram de longe. Dabitur (inquit) ei, ut habitet
 excelsa spelunca petrae fortissimæ, hoc est, in
 corde Christi Saluatoris, cuius fortitudine, à turbine ac procella sæculi protegetur.
 Munimenta saxorum, sanctorum nempe intercessionem quas orando promeruit, aylum
 eius. In excelsis habitare est, cor in caelestibus
 ponere, & munimenta saxorum sublimitas
 nostra est, cum mente choris castrisque caelestibus iungimur, & insidiantes malignos
 spiritus, stantes in arce cordis, quasi subterpositos, expugnamus. Tunc nobis etiam panis
 datur, quia in supernis erecta intentio, æternitatis contemplatione reficitur. Et fidelis
 aqua caelestium consolationum, affatim tribuetur ei, quibus sine nausea satiatus, terrenas
 consolationes lætè despiciat. Christum in decore suo conspiciet, siue in humanitate
 eius, siue in diuinitatem oculos conjiciat, semper sui sponsi pulchritudinem, decorem, &
 claritatem contemplatur. Cernet de longe terram viventium, cum luce diuinâ perfusus,
 & delectationibus spiritus inebriatus, aliquam stillam caelestis patriæ degustabit. Non erit
 qui ambigat, ista omnia vitæ contemplatiuæ esse fructus, quibus anima, quæ diu in vita
 actiua laborauit; iam ad contemplationem vocata reficitur. Si ergo merces à Domino iustis

stis attributa magna est, siue in presenti vita,
 siue in futura tribuatur, quanta erit contem-
 platiuæ vitæ præstantia, quæ præmium est bo-
 norum operum, merces iustitiæ & veritatis?
 Est quoque huius vitæ ingens vtilitas, siue eâ
 comparatione illius, qui vitam contempla-
 tuiam colit, siue comparatione totius Eccle-
 siæ consideres. Nam contemplationi diuino-
 rum vacans quis explicet, quàm magna &
 mirabilia dona ex Dei consortio & familia-
 ritate percipiat? Iam pace & tranquillitate
 cordis hilarescit illam Domini benedictionē
 experiens: *Quia sedebit populus meus in pulchri-
 tudine pacis, & in tabernaculis fiducia, & in requie
 opulenta.* Iam denique extra se ipsum raptus,
 his bonis perfruitur, quæ nostram omnino
 experientiam subterfugiunt: fortè dicit: Scio
 hominem siue in corpore, siue extra corpus,
 nescio, Deus scit, raptum huiusmodi vsque
 ad tertium cælum, & quoniam raptus est in
 Paradisum, & audiuit arcana verba, quæ non
 licet homini loqui. Hæc ad fructū ipsorū con-
 tēplantium pertinent: sed, quàm sint proximis
 viles ex eo percipi potest, quod Ecclesia eo-
 rum orationibus fulcitur, & exemplis sustē-
 tatur: cuius rei testis locuples sit Augustinus,
 ita scribens: nihil de his loquar: videntur
 enim nonnullis res humanas plusquam oportet
 deseruisse non intelligentibus, quantum
 nobis eorum animus in orationibus profit, &
 vita

*Isa. 32.**1. Cor.**12.**Aug.**lib. de**morib.**Eccles.**cap. 31.*

vita

vita ad exemplum, quorum corpora videntur non finire, & optimè quidem. Est namque istorum vita contemplationi addicta, veluti Domini charissima sponsa, quæ eius domum scilicet sanctam Ecclesiam suam pulchritudine illustrat, suam puritate alios ad perfectionem allicit, & quidquid postulat vel ad peccatorum purgationem, vel ad virtutis augmentum, vel ad felices negotiorum euentus, ipsa non semel, sed sapientissimè impetrat.

Est denique admirabilis contemplationis vitæ suauitas: cui homo deditus, tantam interdum iucunditate & voluptate perfunditur, ut optimè ei aptari possit illud Salomonis:

Ecles. 5. Non satis recordabitur dierum vitæ suæ, eo quod Deus occupet delicijs cor eius: sicut enim mundanus modo detentus, aut conuiujs occupatus, tantum abest, ut diem longum esse iudicet &c. ita spiritualis vir delicijs purissimæ contemplationis perfusus, obliuiscitur dierum vitæ suæ, quos, quia cælestes consolationes angustant, non tam transire quam volare cõqueritur. Verè iucunda vita, quæ vitam mortalem abbreviat, non aliquid ex eius spectemendo, sed mentem nostram summis voluptatibus inescando. Iucunda vita, quæ Deum inhaeremus, & fonti immensæ suauitatis immergimur. Mirabilis profectò vitæ suauitas, quæ vitæ huius molestias effugimus, sollicitudinibus & curis eximimur, & simul mentis

cumulantes, Angelorum delicijs & suauitate replemur.

Sicut vita contemplatiua alia est à vita actiua, ita proprium finem habeat necesse est à fine actiuae vitæ diuersum. Hic finis est, mentem ab omnibus terrenis desiderijs & cogitationibus emundare, & Deo intellectu & affectu atque imitatione conjungere. Quem Ioannes Cassianus hâc oratione nobis exposuit: Eremitæ (hoc est contemplatiui) perfectio est, exutam mentem à cunctis habere terrenis, eamque quantum humana imbecillitas finit, vnire cum Christo. Sedebit solitarius, & tacebit, quia leuauit se super se. Similis factus sum pelicâno solitudini; uigilaui, & factus sum sicut passer solitarius in tecto. Desiderium autem & dilectio rei amatae adhuc mentem non satiat; donec mentem amatam possideat, eiusque præsentia delectetur, ei que prout possibile fuerit immergatur. Atque ad eò cognitio in hac vita propter amorem est, amor uero propter unionem, quâ bono iungimur, ipsumque secundum nostræ naturæ capacitatem possidemus. Contemplatiua uita est (ait Gregorius) charitatem quidem Dei & proximi totâ mente retinere, sed ab exteriori actione quiescere, solo desiderio Conditori inhærere, ut nihil iam agere debeat, sed calcatis curis omnibus, ad uidentâ faciem sui Creatoris animus inardescat,

Cassian.
col. 19.
c. 8.

Jer. 3.
Pf. 101.

Greg.
hom. 14.
in Ezech.

descat, ita ut iam nouerit carnis corruptibilis pondus cum mœrore portare: totisq; desiderijs appetere, illis hymnicinijs Aneglorum choris interesse, admisceri caelestibus ciuibus, de aeterna in conspectu Dei incorruptione gaudere. Sic profectò ille dicit, non quo ab hac vita considerationem excludat, sed ut Dei amorem, & caelestes affectus finem & scopum adstruat.

Contemplatione in creaturarum despectionem, in Dei amorem, in virtutum perfectionem, atque in veram properet sanctitatem, ut ex hac obscura Dei notitia, ad claram & perspicuam cognitionem transferatur. Ad hoc profectò vita contemplatiua tendit, ut mentem hominis ab omnibus rebus creatis abstrahat, & quasi in quadam temporalium morte constituat. Quemadmodum enim mortuus nihil humanum cogitat, nihil terrenum cupit, ad nullam rem quantumuis pulchram, afficitur: ita contemplatiuus omnium infimarum rerum cogitationes abjiciat, desideria fugiat, & delicias, commoditates, atque honores, tanquam ad se nihil attinentes, omnino contemnat. Huius vox sit: veruntamen *existimo omnia detrimentum esse propter eminentem*

Phil. 3.

scientiam Iesu Christi Domini mei, propter quem omnia detrimentum feci, & arbitror ut stercora, ut Christum lucrifaciam. Si enim rerum terrenarum despectionem non acquirat, & a proprio

proprio corde, non solum cupiditates, sed etiam cogitationes sæculi fugare conetur, neque ad altitudinem sanctæ contemplationis adscendet, neque in destinationem optatam propriæ sanctitatis perueniet. Enitatur ergo vitæ contemplatiuæ sectator res omnes creatas à suis desiderijs & cogitationibus ablegare, vt contemplationis pennis valeat infimū terre locum deserere, & in supremam cælestium rerum regionem adscendere. Omnis intelligentiæ nostræ inquisitio, quâ summum bonum meditatur, & iam meditatam, simplici intuitu contemplationis adspicimus, hunc est fructum editura, vt summi boni cogniti amorem excitet, & virtutum internas functiones, & spirituales pulchritudinem in nobis pariat. Quærit anima verbum (ait Bernardus) cui consentiat ad correctionem, quo illuminetur ad cognitionem, cui innitatur ad virtutem, quo reformetur ad sapientiam, cui conformetur ad decorem, cui martetur ad fecunditatem, quo fruatur ad iucunditatem. Istud igitur anima contemplatione nitatur adipisci, cælestium desideriorū feruorem, virtutis decorem, amoris pulchritudinem. Et quo magis in istis profecerit, tanto amplius se credat in contemplatiua vita profecisse. Postremò contemplatiua vita diuinam vnionem quærat, necesse est, vt ita ex intelligentia ad affectum virtutis transcat,

Bern.
ser. 85.
in can.

Cont
plans
diuinā
vnionē
quærat

& ex affectu, & interna exercitatione virtutum in sponsi amplexibus requiescat. Audi animam contemplatricem suam contemplatione finem istum assequentem, *Inueni, quem diligit anima mea, tenui eum, nec dimittam.* Hoc iam affectui tribuendum est. Affectus namque siue desiderium est, quod Deum veluti absconditum manifestat, & quasi longè positum ad nos adducit. *Quare desiderium pauperum exaudiuit Dominus, preparationem cordis eorum audiuit auris tua.* Audit, inquam, desideria clamantia, & præparationes cordis, hoc est, affectus voluntatis, vociferantes & operum efflagitantes auscultat, & tanquam tenera mater paruulo clamanti & lugenti se benignissimè ostentat. *Tenui eum, nec dimittam,* & hunc finem esse contemplationis designat. Sed quæ est ista unio, quam vitæ contemplatiuæ scopum adstruimus? est illa unio, quâ Deo per voluntatis concordiam, & per virtutum imitationem copulamur. Hâc unione tenetur Deus. Vnde Richardus ait: manet in illa anima Christus, quæ virtutes eius possederit. Unio voluntatis est, cum id constanter volumus, quod Deus vult ut velimus, & id animosè respicimus, quod Deus iubet ut nolimus. Sic profectò Domino pacis vinculo nectimur, & vnum cum eo efficimur, non naturâ, sed voluntatis pacisque concordia. Pulchrè enim dixit Leo Papa: *Quid est, dilectissimi,*

*Cant. 3.**Psal. 9.**Richardus
in capit.
c. 6.**Leo. ser.
6. in nat.
Domin.*

lectissimi, pacem habere ad Deum, nisi vel-
 le quod iubet, & nolle quod prohibet? Au-
 gustinus vitæ contemplatiuæ mysteria per-
 tractans, sic ait: eligant sibi partem melio-
 rem, vacent verbo, inhient doctrinæ dulce-
 dini, occupentur circa scientiam salutarem,
 sed habemus firmiorem sacrarum literarum
 cui adhæreamus, sermonem. *Sapientiam scribe* Eccles.
 (inquit Ecclesiasticus) id est, sapientis seu 38.
 legis doctoris, *in tempore vacuitatis* percipien-
 da est, & *qui minoratur actu*, hoc est, à vitæ a-
 ctivæ operibus elongatur, *sapientiam percipiet.* Ephrem
 Posside autem & mentis tranquillitatem at- de patie.
 que quietem (inquit Ephrem) pro muro mu-
 nitissimo: nam quies superare te faciet pas-
 siones tuas: tu enim de loco superiori pu-
 gnas, illæ autem de loco inferiori. Acquire
 igitur cum timore Dei quietem, & non no-
 cebunt tibi quæcunque tela inimici. Nam
 quies cum timore Dei conjuncta curus
 igneus est, in cælum possessorem suum effe-
 rens. Fidem illius tibi faciat Propheta Elias,
 qui quietem ac timotem Domini amans, as-
 sumptus est quasi in cælum! O quies, mo-
 nachorum profectus! ô quies scala cælestis
 ô quies via regni cælorum! ô quies quæ ad
 pacificum statû hominem perducis! ô quies
 cogitationum serenitas, & tràquillitatis por-
 tus! ô quies animæ securitas! ô quies animæ
 ac cordis lætitia! ô quies pietatis & religionis
 mater.

Quietem corporis, & mentis, cura affligendi carnem & castigandi corpus subsequatur. Ad hoc enim sancti patres desertum petierunt sibi que solis remoti vixerunt, ut hunc virtutis hostem vigilijs, ieiunationibus, & alijs corporis castigationibus spiritum subjugarent. Vitæ contemplatiuæ sectator (inquit Prosper) ad conditorem suum corde illuminandus accedat, ipsi contemplando, atque insatiabiliter perfruendo, vigilanter inserviat, ipsum iugiter concupiscat, præ amore eius omnia, quibus inde potest auerti, refugiat, omnes cogitationes suas, ac totam spem ex illius dilectione suspendat. Literarum diuinarum sacris meditationibus vacet, in his se diuinitus illuminatus oblectet.

Prosper
1. de vit.
contēp.
c. 8.

CAPVT XXI.

*De substantia, fine, & officio vitam
mista atque de eius praesentia
stantia supra alias.*

Eph. 5. **P**rouidentissimè Dominus dedit inter homines quosdam quidem Apostolos, quosdam verò Prophetas, alios verò Euāgelistas, alios autem Pastores & Doctores ad cōsummationem Sanctorum, in opus scilicet ministerij huius, quo isti ad docendum electi, sibi decretam